

УДК 371.3.65.012.32

КАРПЕНКО Ореста – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, 82100, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1841-882X>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/M-3929-2015>

ЧЕПІЛЬ Марія – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, 82100, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2215-3994>

ResearcherID: <https://publons.com/wos-op/researcher/2354679/marija-czepil/>

ГНІЗДІЛОВА Олена – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, вул. Остроградського, 2, м. Полтава, Україна, 36000

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7706-2427>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ABA-7700-2021>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.19/51.4>

Бібліографічний опис статті: Карпенко, О., Чепіль, М., Гнізділова, М. (2024). МООС як інструмент індивідуалізації навчання у педагогічних закладах вищої освіти. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, № 19 (51), 37–44, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.19/51.4>

МООС ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Сучасний світ характеризується швидкими змінами та постійним потоком нової інформації. Це вимагає від педагогів постійного оновлення знань та навичок. Масові відкриті онлайн-курси (МООС) стали одним з найпопулярніших інструментів для організації дистанційного навчання, оскільки вони дозволяють здобувачам навчатися в зручний для них час і в зручному для них місці. МООС надає можливості для індивідуалізації навчання та задоволення різноманітних освітніх потреб. Дослідження ролі МООС в індивідуалізації навчання в університетах є актуальним, оскільки дозволяє розробити ефективні стратегії використання МООС для підвищення якості підготовки майбутніх педагогів, сприяє розвитку інноваційних підходів до організації навчального процесу, допомагає забезпечити відповідність педагогічної освіти сучасним вимогам ринку праці. Традиційна модель освіти часто не дозволяє врахувати індивідуальні особливості кожного здобувача. МООС дозволяють створювати персоналізовані навчальні плани, що відповідають індивідуальним потребам кожного здобувача. Мета статті – проаналізувати міжнародний та вітчизняний досвід використання МООС як інструменту індивідуалізації навчання у педагогічних закладах вищої освіти. Для досягнення мети дослідження було використано комплекс методів: теоретичний аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі педагогіки; узагальнення та систематизація наукових положень; аналіз досвіду впровадження МООС у освітній процес педагогічних спеціальностей. МООС від провідних світових університетів надають здобувачам можливості для розширення знань та вдосконалення професійних компетенцій. Широкий спектр якісних курсів з різних галузей знань дозволяє здобувачам опановувати новітні технології та інноваційні підходи, розвивати навички критичного мислення та самостійного навчання, необхідних для успішної діяльності в ХХІ ст. У статті на основі аналізу публікацій учених, періодичних друкованих матеріалів і власного педагогічного досвіду обґрунтовуються особливості використання МООС у закладах вищої освіти. Воєнний стан та пов'язаний з ним перехід на дистанційне навчання підкреслили важливість забезпечення доступності якісної освіти для всіх. МООС

є ефективним інструментом для навчання здобувачів, підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти. MOOC забезпечує доступ до якісної освіти, сприяє підвищенню престижу професії та якості дошкільної освіти в цілому. MOOC надає можливості для навчання, оскільки не обмежуються географічними чи соціальними бар'єрами. Дослідження проведено в рамках українсько-австрійського науково-дослідного проекту «Якість підготовки вихователів дошкільних закладів в Австрії та Україні: компаративний аналіз» (012U103773).

Ключові слова: здобувачі вищої освіти, індивідуальна освітня траєкторія, неформальна освіта, освітній процес, дистанційне навчання, мотивація навчання.

KARPENKO Oresta – Doctor of Science (Pedagogy), Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Str., Drohobych, 82100, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1841-882X>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/M-3929-2015>

CHEPIL Mariya – Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor at the General Pedagogy and Preschool Education Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivan Franko str., 24, Drohobych, 82100, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2215-3994>

ResearcherID: <https://publons.com/wos-op/researcher/2354679/marija-czepil/>

HNIZDILOVA Olena – Doctor of Science (Pedagogy), Professor, Head of the Department of Preschool Education, Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, 2, Ostrogradskoho Str., Poltava, Ukraine, 36000

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7706-2427>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ABA-7700-2021>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.19/51.4>

To cite this article: Karpenko, O., Chepil, M., Hnizdilova, O. (2024). MOOS yak instrument indyvidualizatsiyi navchannya u pedahohichnykh zakladakh vyshchoyi osvity [MOOCs as a tool for individualizing learning in pedagogical higher education institutions]. *Human Studies. Series of Pedagogy*, № 19 (51), 37–44, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.19/51.4>

MOOCS AS A TOOL FOR INDIVIDUALIZING LEARNING IN PEDAGOGICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. The modern world is characterized by rapid changes and a constant flow of new information. This requires educators to constantly update their knowledge and skills. Massive Open Online Courses (MOOCs) have become one of the most popular tools for organizing distance learning, as they allow learners to study at a time and place convenient for them. MOOCs provide opportunities for individualized learning and meet diverse educational needs. Research into the role of MOOCs in individualizing learning in universities is relevant because it allows for the development of effective strategies for using MOOCs to improve the quality of training for future teachers, promotes the development of innovative approaches to organizing the educational process, and helps ensure that teacher education meets the modern demands of the labor market. The traditional model of education often does not allow for consideration of the individual characteristics of each learner. MOOCs allow for the creation of personalized learning plans that meet the individual needs of each learner. The purpose of this article is to analyze Ukrainian and international experience in using Massive Open Online Courses (MOOCs) as a tool for individualizing learning in higher education institutions, particularly in pedagogical institutions. To achieve this goal, a complex of methods was used: theoretical analysis of scientific works of Ukrainian and foreign scientists in the field of pedagogy; generalization and systematization of scientific positions; analysis of the experience of introducing MOOCs into the educational process of pedagogical specialties. MOOCs from leading world universities provide learners with opportunities to expand their knowledge and improve their professional competencies. A wide range of high-quality courses from various fields of knowledge allows learners to master the latest technologies and innovative approaches, develop critical thinking and independent learning skills, necessary for successful activity in the 21st century. The article,

based on the analysis of publications by scientists, periodicals, and the author's own pedagogical experience, substantiates the features of using MOOCs in higher education institutions. The state of war and the associated transition to distance learning have emphasized the importance of ensuring the accessibility of quality education for all. MOOCs are an effective tool for learners learning and for improving the qualifications of preschool teachers. MOOCs provide access to quality education, contribute to raising the prestige of the profession and the quality of preschool education as a whole. MOOCs provide opportunities for learning, as they are not limited by geographical or social barriers. The research was conducted within the framework of the Ukrainian-Austrian research project «Quality of Training of Preschool Teachers in Austria and Ukraine: A Comparative Analysis» (012U103773).

Key words: *higher education learners, individual educational trajectory, non-formal education, educational process, distance learning, learning motivation.*

Постановка проблеми. Індивідуалізація освіти є одним із ключових трендів сучасної вищої освіти. Зростаючий попит на гнучкі та персоналізовані освітні траєкторії стимулює заклади вищої освіти до пошуку нових форм і методів навчання. Неформальна освіта, як складова сучасного освітнього процесу, надає широкі можливості для реалізації принципу індивідуалізації. Використання відкритих освітніх ресурсів, онлайн-платформ та інших інструментів неформального навчання дозволяє здобувачам вищої освіти обирати оптимальний для себе темп і напрям навчання, розвивати необхідні компетентності та формувати власну освітню траєкторію. Змішане навчання, що поєднує традиційні методи навчання з інтерактивними онлайн-платформами, пропонує здобувачам більше можливостей для самостійної роботи, глибокого занурення в матеріал та взаємодії з однолітками, що сприяє підвищенню мотивації та ефективності навчання, особливо у форматі МООС, де масові відкриті онлайн-курси доповнюються елементами індивідуальної підтримки та соціальної взаємодії.

Якість дошкільної освіти безпосередньо залежить від професійної компетентності вихователів. Програма Micro-Credential Pathway спрямована на підвищення рівня кваліфікації здобувачів, викладачів та вихователів у галузі дошкільної освіти, шляхом надання їм можливості систематично розвивати свої знання та навички (Galindo, 2024). Індивідуалізований підхід та модульний формат навчання дозволяють адаптувати програму до потреб кожного фахівця, а система цифрових значків мотивує до постійного самовдосконалення. Масові відкриті онлайн-курси (МООС) можуть значно збагатити традиційне навчання, надаючи здобувачам більше можливостей для самостійної роботи, гнучкості та міжнародної співпраці (Williams, 2024). Водночас, інтеграція МООС в освітній

процес потребує ретельного планування та вирішення низки викликів, таких як адаптація до академічного плану, забезпечення якості навчальних матеріалів та надання необхідної підтримки викладачам та здобувачам.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз сучасних досліджень свідчить про зростаючий інтерес до вивчення особливостей розвитку масових відкритих онлайн-курсів (МООС) в Україні. Зокрема, дослідження Л. Ноздріної та О. Манзюк (2016) зосереджено на аналізі успішності проєкту Prometheus, виокремлюючи ключові фактори, що впливають на його ефективність. Автори обґрунтовують необхідність впровадження МООС як інноваційного інструменту для розвитку освітнього ринку в Україні. З іншого боку, Т. Шарова та А. Землянська (2023) наголошують на можливості неформального навчання за допомогою МООС на закордонних платформах. Науковці акцентують увагу на доступності таких ресурсів для українських здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників, підкреслюючи важливість системної роботи з онлайн-курсами для підвищення ефективності дистанційного навчання.

В. Артеменко (2020) зосереджується на використанні МООС для навчання користувачів системи моніторингу ефективності розвитку регіонів. Автор пропонує інноваційний підхід, заснований на гібридній моделі МООС, який дозволяє адаптувати освітній контент до специфічних потреб цільової аудиторії. Таке застосування МООС демонструє їх потенціал для підвищення ефективності роботи з інформаційними системами та сприяння прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. О. Бескорса (2021) досліджує роль МООС у професійній підготовці майбутніх учителів. Авторка аналізує структуру та зміст популярних платформ МООС, таких як Coursera, Prometheus та EdEra. Результати дослідження підтверджують, що МООС можуть ефективно

використовуватися для розвитку цифрової та методичної компетентності педагогів.

Я. Цехмістер (2021) проаналізував потенціал масових відкритих онлайн-курсів (МООС) для розвитку цифрових навичок населення та підвищення рівня діджиталізації освіти в Україні. Автор підкреслює, що діджиталізація, базуючись на цифровому поданні інформації, сприяє підвищенню ефективності економіки та якості життя населення. Аналіз наукової літератури свідчить про значний інтерес дослідників до методології розробки та впровадження дистанційних курсів у закладах середньої та вищої освіти. Водночас, виявлено дефіцит досліджень, присвячених використанню МООС для підвищення рівня цифрової освіти населення в цілому.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз теоретичних та наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі педагогіки засвідчив про необхідність більш детального дослідження досвіду впровадження МООС у освітній процес педагогічних спеціальностей.

Мета статті – проаналізувати міжнародний та вітчизняний досвід використання масових відкритих онлайн-курсів як інструменту індивідуалізації навчання у педагогічних закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Масові відкриті онлайн-курси (МООС) стали революційним явищем у сфері освіти, надаючи безкоштовний і відкритий доступ до високоякісних навчальних матеріалів для необмеженої аудиторії. На відміну від традиційних дистанційних курсів, МООС використовують спеціальні технологічні платформи та відкриті ліцензії, що дозволяє здобувачам з усього світу брати участь у навчанні. Проведені дослідження МООС дозволили виокремити кілька ключових напрямків досліджень: класифікація МООС (за рівнем підтримки здобувачів та їхнім впливом на освітній процес); ефективність МООС (індивідуальний підхід до навчання); задоволення потреб здобувачів (різноманітні потреби здобувачів з різним досвідом та цілями навчання); комунікація та взаємодія (ефективні способи комунікації між викладачами, здобувачами та адміністраторами платформ МООС для підтримки навчального процесу та залучення здобувачів); оцінювання навчання (розробка нових методів оцінювання знань здобувачів у форматі МООС, які б забезпечували об'єктивність та ефективність) (Yousef & Sumner, 2020).

Усе частіше сучасні заклади вищої освіти впроваджують масові відкриті онлайн-курси (МООС) у свої освітні програми. Однак, успішна інтеграція МООС вимагає детального аналізу різних аспектів, зокрема мотивації здобувачів. За твердженням Р. Хендрікса, рівень мотивації здобувачів значно впливає на їхні академічні досягнення та загальне самопочуття. При цьому, мотивація здобувачів, які навчаються за різними моделями інтеграції МООС, може суттєво відрізнятись (Hendriks et al., 2024). Різні моделі інтеграції МООС по-різному задовольняють психологічні потреби здобувачів, що впливає на їхню залученість до навчання та загальну ефективність освітнього процесу.

Хоча дослідження масових відкритих онлайн-курсів (МООС) за останні десять років активно розвивається, проблема високого відсотка відсіву здобувачів залишається актуальною. Дж. Гоопіо та К. Чеунг виділили чотири основні кластери: прогнозування, мотивацію до продовження навчання, фактори мотивації та вигорання. Для детальнішого аналізу факторів, що впливають на відсіювання здобувачів, вони провели тематичне дослідження, яке виявило сім основних тем: особливості навчального процесу, рівень інтерактивності, дизайн навчального курсу, технологічні аспекти, часові рамки, мова та контекстуальні фактори (Goopio & Cheung, 2020). Метою сучасних досліджень є підвищення ефективності онлайн-навчання шляхом зменшення відсотку здобувачів, які відмовляються від курсів. Машинне навчання пропонує потужні інструменти для прогнозування відсіву та розробки персоналізованих стратегій підтримки здобувачів. Науковці активно досліджують різні аспекти цієї проблеми, зокрема, визначають фактори ризику, розробляють алгоритми прогнозування та шукають способи підвищення точності моделей (Chen et al., 2022).

Значний відсоток учасників МООС не завершують навчання. Основними причинами такого явища є дефіцит у здобувачів навичок саморегульованого навчання та невідповідність форматів курсів індивідуальним потребам та стилям навчання. Дослідження навичок саморегульованого навчання в учасників МООС виявило, що хоча попит на гнучке навчання високий, здобувачі МООС часто мають труднощі з певними аспектами саморегульованого навчання, особливо у пошуку підтримки та застосуванні ефективних стратегій виконання завдань (Onah et al., 2024).

Результати підкреслюють потребу в розробці цілеспрямованих підходів для підтримки розвитку саморегульованого навчання в контексті МООС, що сприятиме підвищенню ефективності навчання.

На увагу заслуговує десятирічна ініціатива з просування МООС у Західному Китаї досягла значних результатів. За цей час було створено тисячі персоналізованих МООС, які охопили мільйони здобувачів та навчили сотні тисяч викладачів. Це сприяло демократизації освіти, надаючи доступ до якісних знань незалежно від географічного розташування. Особливу увагу було приділено розробці локалізованого контенту, що відповідав потребам регіону. Співпраця між університетами та промисловістю дозволила інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, стимулюючи інновації та підприємництво. Хоча ініціатива зіштовхнулася з певними труднощами, її загальний вплив на розвиток освіти в Західному Китаї є беззаперечним (Che, 2024). Цей досвід демонструє потенціал МООС як інструменту для досягнення інклюзивної та якісної освіти. М. Галіндо провів дослідження в окрузі Палм-Біч, штат Флорида, та на основі аналізу одержаних даних підтвердив, що програма Micro-Credential Pathway має позитивний вплив на розвиток професійних компетенцій фахівців дошкільної освіти (Galindo, 2024). Учасники програми продемонстрували більш високий рівень мотивації та готовності до застосування нових знань у практичній діяльності.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка з 2023 року є учасником проекту «CRED4TEACH», який спрямований на вирішення актуальної проблеми підвищення кваліфікації фахівців у закладах вищої освіти Албанії, Чорногорії та України. Головна мета CRED4TEACH полягає у розробці та впровадженні інноваційної моделі підвищення кваліфікації викладачів на основі мікрокваліфікацій, що розроблені на базі МООС (Cred4teach, 2024). Ця модель має забезпечити гнучкий, індивідуалізований та компетентнісно-орієнтований підхід до професійного розвитку педагогічних працівників. Проходити навчання у МООС будуть мати можливість усі бажаючі, у тому числі і здобувачі. Варто зазначити, що у ДДПУ імені Івана Франка 5% навчальних дисциплін викладається англійською мовою.

Проаналізуємо декілька МООС провідних університетів, які найбільше відповідають

освітньо-професійній програмі «Дошкільна освіта» (першому та другому рівням вищої освіти). Прослухавши курс та отримавши відповідний сертифікат, здобувач зможе звернутися до викладача з проханням зарахувати певну кількість кредитів з навчальної дисципліни або ж як повноцінне вивчення цієї дисципліни.

Гарвардський університет пропонує МООС «Ранній розвиток дитини: глобальні стратегії реалізації» (Early Childhood Development: Global Strategies for Implementation) – це курс, який поглиблює розуміння ефективних методів раннього розвитку дітей на основі світового досвіду. Учасники вивчають успішні приклади програм, аналізують фактори, що впливають на їхню ефективність, та отримують практичні інструменти для вдосконалення власної діяльності. Курс допоможе розробити нові стратегії для забезпечення широкого доступу до якісних програм раннього розвитку та оцінки їхньої ефективності.

МООС «Найкращий початок у житті: Ранній розвиток дитини для сталого розвитку» (The Best Start in Life: Early Childhood Development for Sustainable Development) розкриває, як нейронаука, соціологія та інші науки вплинули на розуміння раннього дитинства. Слухачі дізнаються про ключові концепції та практики раннього розвитку, про взаємозв'язки між доглядом за дитиною, освітою та політикою. Курс є корисним для здобувачів, викладачів, медичних працівників, фахівців з міжнародного розвитку та інших, хто зацікавлений у забезпеченні здорового розвитку дітей у всьому світі. Особлива увага приділяється впливу соціальних і біологічних факторів на розвиток дитини, зокрема, в контексті таких викликів, як примусова міграція.

Вашингтонський університет пропонує МООС «Підтримка позитивної поведінки дітей молодшого віку» (Positive Behavior Support for Young Children), метою якого є всебічний підхід до розуміння та підтримки соціально-емоційного розвитку дітей молодшого віку. Курс надає практичні інструменти для вихователів та батьків, які прагнуть забезпечити здорове та гармонійне зростання дітей. Особлива увага приділяється профілактиці та корекції проблемної поведінки. Учасники курсу ознайомляться з ефективними методами позитивної підтримки поведінки, навчатимуться створювати безпечне та сприятливе середовище для розвитку дитини, а також отримають знання про фактори, що впливають

на психічне здоров'я дітей молодшого віку. Завершивши курс, учасники зможуть: застосувати доказові методи для розвитку соціальних та емоційних навичок у дітей, ефективно вирішувати конфліктні ситуації, аналізувати складні випадки та обирати оптимальні стратегії поведінки.

МООС «Кращий старт для читання» (A Better Start to Reading) пропонує всебічний огляд сучасних підходів до розвитку ранніх навичок читання у дітей дошкільного віку. Програма заснована на останніх наукових дослідженнях і надає практичні рекомендації для вчителів, батьків та інших фахівців. Курс зосереджується на ключових аспектах, таких як фонологічна обізнаність, лексика та розуміння структури друкованого тексту. Особлива увага приділяється профілактиці труднощів з читанням, зокрема дислексії, у дітей з різним мовним та культурним бекграундом. Завершивши курс, учасники отримають знання та навички, необхідні для ефективної підтримки дітей на ранніх етапах навчання читання, включаючи ідентифікацію критичних навичок, використання дитячих книг як навчального інструменту та забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини.

МООС Стенфордського університету «Дитячий розвиток: поведінка та психічне здоров'я» – це курс для тих, хто працює з дітьми або виховує їх. Курс пропонує ознайомитися з різноманітними аспектами дитячого розвитку, від фізичного зростання до формування емоційного інтелекту. Основна мета курсу – надати учасникам необхідні знання та навички для розуміння індивідуальних потреб кожної дитини та створення сприятливого середовища для її розвитку. Курс охоплює такі ключові теми, як позитивна дисципліна, роль батьківства, соціальні зв'язки та психічне здоров'я дитини. Завдяки науково обґрунтованим підходам та практичним рекомендаціям, учасники зможуть ефективно взаємодіяти з дітьми, підтримувати їхній розвиток та вирішувати проблеми. Цей курс буде корисним для широкого кола фахівців, включаючи медичних працівників, освітян та батьків.

МООС «Рівність та інклюзія в освіті» (Equity and Inclusion in Education) має на меті не лише теоретично ознайомити учасників з фундаментальними аспектами інклюзії та рівності в освіті, а й надати їм практичні інструменти для впровадження змін. Курс охоплює широкий спектр тем, від визначення ключових понять до розробки інноваційних

підходів. Завдяки інтерактивному формату навчання, учасники зможуть не тільки збагатити свої знання, але й розвинути навички критичного мислення та співпраці. Цільова аудиторія курсу – це фахівці, які прагнуть сприяти створенню більш справедливого та інклюзивного освітнього середовища. Це можуть бути педагоги, політики, представники громадських організацій та інші зацікавлені особи. Завершивши курс, учасники зможуть впевнено пояснювати концепції інклюзії та рівності, обґрунтовувати важливість рівноправної освіти та розробляти ефективні стратегії для її впровадження.

МООС «Вступ до навичок XXI століття» (Introduction to 21st Century Skills) пропонує новаторський підхід до навчання ключовим навичкам, необхідним для успіху в сучасному світі. Замість того, щоб фокусуватися на традиційних методах, таких як стажування, курс заглиблюється в розуміння того, як комунікація, командна робота, критичне мислення та самомотивоване навчання формуються в конкретних соціальних контекстах. Автори курсу піддають критичному аналізу поширені підходи до навчання цим навичкам, демонструючи їхні обмеження та пропонуючи альтернативні стратегії. Ключовою ідеєю курсу є розуміння культурних сценаріїв, тобто того, як навички пов'язані з конкретними соціальними ситуаціями та культурними нормами. Такий підхід дозволяє створювати навчальні програми, які не лише передають теоретичні знання, але й розвивають практичні вміння, необхідні для успішної роботи в команді, ефективної комунікації та самостійного вирішення проблем. Курс також надає наукові докази на підтвердження важливості кожної з чотирьох навичок та ефективності запропонованих методів навчання.

Отже, здобувачі вищої освіти мають унікальну можливість поглиблювати свої знання та вдосконалювати професійні навички за допомогою МООС від провідних світових університетів. Платформи надають доступ до тисяч якісних курсів з різних галузей знань. Це дозволяє здобувачам не лише опанувати нові технології та підходи, але й розвивати критичне мислення та вміння самостійно здобувати знання, що є надзвичайно важливим для успішної професійної діяльності в сучасному динамічному світі.

Висновки. Вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду дає підстави стверджувати, що МООС є ефективним інструментом

для навчання здобувачів, підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти. МООС не лише забезпечує доступ до якісної освіти, але й сприяє підвищенню престижу професії та якості дошкільної освіти в цілому. МООС надає безпрецедентні можливості для навчання, оскільки не обмежується географічними чи соціальними бар'єрами. МООС дозволяють здобувачам вивчати різноманітні дисципліни, не прив'язуючись до вузької спеціалізації, самостійно обирати напрямки для свого професійного розвитку. Це не лише розширює їхні знання, але й робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці, де постійно зростають вимоги до фахівців. Упровадження таких курсів у вищу освіту України може суттєво мотивувати здобувачів, сприяючи підвищенню їхньої академічної успішності та професійного зростання. Особливо актуальним це питання є в контексті сучасних викликів, зокрема, дистанційного навчання, спричиненого війсьним станом, оскільки розширює доступ до якісної освіти

для великої кількості людей. Заклади вищої освіти прагнуть забезпечити здобувачам максимальну гнучкість у навчанні. Це передбачає залучення їх до використання різних онлайн-платформ, що дозволяють отримувати знання в зручний час і в зручному місці. Військовий стан лише підсилив цей тренд, оскільки здобувачі отримали можливість навчатися без обмежень, пов'язаних з традиційною організацією навчального процесу. Відсутність жорсткого розкладу та прив'язки до конкретного викладача мотивує здобувачів брати ініціативу в навчанні та обирати індивідуальний темп освоєння матеріалу. Отримані результати дослідження підтверджують актуальність та перспективність такого підходу до професійного розвитку.

Подальших наукових студій потребує розробка рекомендацій щодо ефективного використання МООС в педагогічних університетах, вивчення впливу МООС на мотивацію здобувачів, їхню академічну успішність та професійний розвиток.

ЛІТЕРАТУРА

1. Артеменко В. Моніторинг індикаторів ефективності регіонального розвитку: гібридна модель МООС. *Control systems & computers*. 2020. Вип. 1. С. 47–59.
2. Бескорса О. МООС: платформи професійного саморозвитку майбутніх учителів англійської мови початкової школи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. Вип. 1. С. 33–38.
3. Ноздріна Л., Манзюк О. В. Особливості вітчизняних проєктів МООС. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2016. Вип. 50. С. 64–68.
4. Цехмістер Я. Розвиток МООС-платформ дистанційного навчання як фактор діджиталізації освіти в умовах COVID-19. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Вип. 79(2). С. 56–61.
5. Шарова Т., Землянська А. Особливості неформального навчання засобами МООС у закладах вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2023. Вип. 4. С. 64–68.
6. Che Z., Wu L., Yang J., & Mao P. Perspective Chapter: Implementing Inclusive Education through Informatization – A Case Study on Promotion of MOOCs in Western China. *IntechOpen*. 2024. doi: 10.5772/intechopen.112620
7. Chen J., Fang B., Zhang H., & Xue X. A systematic review for MOOC dropout prediction from the perspective of machine learning. *Interactive Learning Environments*. 2022. Vol. 32(5). Pp. 1642–1655. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2124425>
8. CRED4TEACH <https://cred4teach.eu/>
9. Galindo M. Recognition of early childhood professionals' competencies through a micro-credential program. *Journal of Early Childhood Teacher Education*. 2024. Vol. 1–13. <https://doi.org/10.1080/10901027.2024.2373847>
10. Goopio J., Cheung C. The MOOC dropout phenomenon and retention strategies. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*. 2020. Vol. 21(2). Pp. 177–197. <https://doi.org/10.1080/15313220.2020.1809050>
11. Hendriks R., de Jong P., Admiraal W., & Reinders M. Motivation for learning in campus-integrated MOOCs: Self-determined students, grade hunters and teacher trusters. *Computers and Education Open*. 2023. Vol. 6. <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2023.100158>
12. Onah D.F.O., Pang E.L.L. & Sinclair J.E. An investigation of self-regulated learning in a novel MOOC platform. *J Comput High Educ*. 2024. Vol. 36. Pp. 57–90. <https://doi.org/10.1007/s12528-022-09346-x>
13. Williams R. T. An Overview of MOOCs and Blended Learning: Integrating MOOC Technologies into Traditional Classes. *IETE Journal of Education*. 2024. 1–8. <https://doi.org/10.1080/09747338.2024.2303040>
14. Yousef A. & Sumner T. Reflections on the last decade of MOOC research. *Computer Applications in Engineering Education*. 2020. Vol. 29. Pp. 1–18. <https://doi.org/10.1002/cae.22334>

REFERENCES

1. Artemenko, V. (2020). Monitoryng indykatoriv efektyvnosti rehionalnoho rozvytku: hibrydna model MOOC [Monitoring of regional development efficiency indicators: a hybrid MOOC model]. *Control systems & computers*, 1, 47–59.
2. Beskorsa, O. (2021). MOOC: platformy profesijnogo samorozvytku maybutnikh uchyteliv anhliyskoyi movy pochatkovoyi shkoly [MOOC: platforms for professional self-development of future primary school English teachers]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Pedagogika. Sotsialna robota*, 1, 33–38.
3. Nozdrina, L., & Manzyuk, O. (2016). Osoblyvosti vitchyznyanykh proektiv MOOC [Features of national MOOC projects]. *Visnyk Lvivskoyi komertsynoyi akademiyi. Seriya ekonomichna*, 50, 64–68.
4. Tsekhmister, Ya. (2021). Rozvytok MOOC-platform dystantsijnogo navchannya yak faktor didzhitalizatsiyi osvity v umovakh COVID-19 [Development of MOOC platforms for distance learning as a factor of digitalization of education in the context of COVID-19]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitniy shkolakh*, 79(2), 56–61.
5. Sharova, T., & Zemlyanska, A. (2023). Osoblyvosti neformalnoho navchannya zasobamy MOOC u zakladakh vyshchoyi osvity [Features of non-formal learning through MOOCs in higher education institutions]. *Molod i rynek*, 4, 64–68.
6. Che, Z., Wu, L., Yang, J., & Mao, P. (2024). Perspective Chapter: Implementing Inclusive Education through Informatization – A Case Study on Promotion of MOOCs in Western China. *IntechOpen*. doi: 10.5772/intechopen.112620
7. Chen, J., Fang, B., Zhang, H., & Xue, X. (2022). A systematic review for MOOC dropout prediction from the perspective of machine learning. *Interactive Learning Environments*, 32(5), 1642–1655. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2124425>
8. CRED4TEACH <https://cred4teach.eu/>
9. Galindo, M. (2024). Recognition of early childhood professionals' competencies through a micro-credential program. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 1–13. <https://doi.org/10.1080/10901027.2024.2373847>
10. Goopio, J., & Cheung, C. (2020). The MOOC dropout phenomenon and retention strategies. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 21(2), 177–197. <https://doi.org/10.1080/15313220.2020.1809050>
11. Hendriks, R., de Jong, P., Admiraal, W., & Reinders, M. (2023). Motivation for learning in campus-integrated MOOCs: Self-determined students, grade hunters and teacher trusters. *Computers and Education Open*. 6. <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2023.100158>
12. Onah, D.F.O., Pang, E.L.L. & Sinclair, J.E. An investigation of self-regulated learning in a novel MOOC platform. *J Comput High Educ* 36, 57–90 (2024). <https://doi.org/10.1007/s12528-022-09346-x>
13. Williams, R. T. (2024). An Overview of MOOCs and Blended Learning: Integrating MOOC Technologies into Traditional Classes. *IETE Journal of Education*, 1–8. <https://doi.org/10.1080/09747338.2024.2303040>
14. Yousef, A. & Sumner, T. (2020). Reflections on the last decade of MOOC research. *Computer Applications in Engineering Education*. 29, 1–18. <https://doi.org/10.1002/cae.22334>